

ТРИ ЦЕНТИ в Зл. Д. Америки; ПЯТЬ ЦЕНТИВ За кордоном.

Тел. „Свобода“: BERGEN 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BERGEN 4-1016

THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ПАКТ НАИБІЛЬШЕ ВІДСТРАШУЮЧИМ ЗАСОБОМ ПРОТИ ВІЙНИ — КАЖЕ ВАНДЕНБЕРГ

Вашингтон. — Сенатор Артур Г. Ванденберг, один з провідних республіканців, ствердив на конференції посаджених американських міст, що Північно-Атлантичний Оборонний Договір є найліпшим забором, щоб не допустити до того, щоб холодна війна перемінилася на гарячу і „найбільш відстрашуючим засобом проти війни, який колинебудь придумано“. Він теж схарактеризував оприлюднення пакту як найважливіший крок в американській закордонній політиці від часу проголошення Декларії Монро в 1823 р.

ДЛЯ ВИНИЩЕННЯ НАСЕЛЕННЯ НЕ ТРЕБА АЖ АТОМОВИХ БОМБ

Другим важливим промовцем на конференції був Г. Дж. Мюлер, знавець атомової діла, професор в університеті Індіана. Він сказав, що для знищення населення не треба самої атомової бомби, бо „атомові матеріали можна розкинути літаками або ракетами, а тем розпорошити в снігу або дощі“. В такому випадку цілі території можна видолити, бо атомові матеріали, коли почнуть радіювати, ослаблять людський рід на сотні, а то й на тисячі років після того. Радіювання може спричинити передчасні породи, неплідність, люкемію, загальне ослаблення — а все вкорочує довготу людського життя.

Д-р Дейвід Брэдлі, автор книжки: „Нема місяця для сховку“, заявив, що Америка не може вже почуватися безпечною поза своєю промисловою винахідливістю, бо „упромишленна Росія, маючи в себе німецьких науковців, знає як виробляти атомові бомби і може вже їх виробляти“. — Сен. Брайен МакМагон, президент конгресової комісії атомової енергії, заявив, що Злучені Держави можуть завжди втриматися наперед атомового розвитку, „якщо в нас є відвага виказати наші демократичні переконання“.

ПРОТЕСТИ ПРОТИ ДОПУЩЕННЯ СОВЕТСЬКИХ АРТИСТІВ БЕЗУСПІШНІ

Щоб не допустити до поширення ідеологічної війни під час зїзду проєвотських артистів і науковців у п'ятницю 25 березня в готелі Валдорф Асторія в Нью Йорку, посилалися протести до департаменту стейту від різних організацій проти візів для совєтських делегатів, які є в дорозі з Європи до Злучених Держав. Уряд не прислухався до протестів, навіпаки, що дозволив приїхати британському науковцю Олафowi Стаппелдону приїхати сюди, хоч попереднього дня американська амбасада в Лондоні скасувала його візо. Домогання до ньюйорського губернатора Тамеса Е. Дюї, щоб він заборонив проєвотський зїзд теж не помогли, бо він заявив, що не може цього зробити без порушення засад свободи слова.

На суботу скликає інша група американських науковців свої збори до Дому Свободи при 40 вулиці в Нью Йорку, щоб там висловити протест проти поширювання совєтської ідеології при допомозі збаламучених науковців.

РІЧНІ ЗБОРИ ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗУ

ПРОДОВЖЕННЯ ПЕРШОГО ДНЯ НАРАД

В першому дні звичайних річних зборів Головного Уряду Українського Народного Союзу — як уже повідомлено в попередніх виданнях „Свободи“ — вислухано звіт головного підприємця У.Н.Союзу, Миколи Мурашка, та його заступників: Григорія Германа і п-ні Марії Малевич, та переведено над ними дискусію. Після полудня того ж самого дня вислухано ще звіт головного секретаря У.Н.Союзу, Дмитра Галичина, і дискусію над ним закінчено перший день нарад.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО СЕКРЕТАРЯ, ДМИТРА ГАЛИЧИНА

Звіт головного секретаря У. Н. Союзу, Дмитра Галичина, охоплював такі важливі ділянки стану і праці цієї великої

Дмитро Галичина, гол. секретар У. Н. Союзу

БОЛО 150 НОВИХ УКРАЇНСЬКИХ ІМІГРАНТІВ

Нью Йорк. — Кораблем Джерал С. Г. Мюір приїхали до ньюйорського порту 120 українських імігрантів через Злучений Українсько-Американський Допомоговий Комітет, а яких 30 людей через інші комітети, головю через католицький. Мала кількість — разом яких 30 — поїхали на ферми до стейту Мериленд, а інші порозїздилися в інші околиці. Найближчим кораблем з українськими імігрантами — за відомостями з ЗУАДК — буде „Марін Тайгер“, який приїде до Бостону 25 березня, а опісля „Марін Фалкон“, який причалить до Нью Йорку 29 березня.

ПОВНИЙ СЕНАТ ЗАТВЕРДИВ НАЗНАЧЕННЯ Д-РА БОЙДА ДИРЕКТОРОМ ШАХТ

Вашингтон. — Повний сенат 50 голосами проти 11 затвердив д-ра Джеймса Бойда на stanowici директора Бюра Шахт Злучених Держав. Його іменував на це становище перед двома роками през. Труман, а на знак протесту викликав двотижневий страйк голови майнерської юнії, Джон Л. Луїс. Сенат затвердив Бойда на переїїр Луїсові.

ПОМЕР ВИЗНАЧЕНИЙ ЛИТОВСЬКИЙ КОМПОЗИТОР

За повідомленням К. Відекавскаса з Філадельфії, помер дня 10 березня ц. р. в місті Нью Орлінс, в стейті Луїзіана визначний литовський композитор, Антанас Ванагайтис. Він перебував там на вакаціях і помер несподівано, бо тільки після одного дня недуги.

ють добро і дальший розвиток організації.

На тлі того нездорового явища в одній частині відділів, тим виразніше та славіше записується активність інших відділів, що вложили таку велику працю в минулорічні організаційні успіхи Союзу. Гол. секретар признає, що ця праця була справді велика. Організаційні кампанії УНСоюзу вже мають свою історію. Їх ведено з приводу 40-45 і 50-ліття Союзу, їх ведено теж перед кожною конвенцією, намічуючи конкретні цілі, але в усіх попередніх кампаніях не було випадку, щоби ту ціль досягнуто повністю та щоби придбано намічену кількість нових членів, хоч і в ті кампанії вкладалося багато труду і зусиль. Минулорічна кампанія становить виняток під цим оглядом.

Поширення Союзних Ідей

Головний секретар в даному ствердив, що ця кампанія за новими членами дала не тільки реальний успіх щодо самих членів, але й важко причинилася до поширення та популяризації Союзних ідей, що матиме велике значення для дальшого розвитку Союзу. Вже на початку кампанійного року видано в

(Докінчення на стор. 4-тій).

ДРУГИЙ ДЕНЬ НАРАД РІЧНИХ ЗБОРІВ ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗУ

ЗВІТ ГОЛОВНОГО КАСІЄРА, РОМАНА СЛОБОДІЯНА ТА УХВАЛЕННЯ ЗАЯВИ ДОВІР'Я ЕКЗЕКУТИВІ

Другий день нарад звичайного річного зібрання Головного Уряду Українського Народного Союзу зачався в год. 9:30 рано, у вівторок, дня 22-го березня. На початку наради повідомлено, що головний контролер УНС, Степан Куропась з Шикаго, Іл., змушений залишити наради, з огляду на смертний випадок в його родині. Ще того самого дня п. Куропась відлетів до Шикаго. Народи другого дня річних зборів започатковано звітом головного касієра УНСоюзу, Романа Слободіяна.

Касовий звіт, звичайно, має мало сіл, але багато чисел, що можуть бути не менш „красноріччів“, як святюча промова найкращого бесідника. Таке можна б твердити і про звіт головного касієра УНСоюзу, Романа Слободіяна. З його звіту виходило, що з кінцем 1948 року майно УНСоюзу виносило 10,379,428.61 доларів. З тих прислєвних вже „десять мільйонів“ 96,64% були інвестовані в неперушні фондах: запомоговому, сирітському, „Згоди Братств“ та захисту сиротинця, а решта у фондах адміністраційному, конвенційному та народному. Майно організації було інвестоване так:

Бонди:	\$8,631,460.54, або 83.16%.
Морґеджі:	\$781,256.51, або 7.53%.

Роман Слободія, гол. касієр У. Н. Союзу

Позички членам:	\$373,040.92 або 3.59%.
Готівка:	\$352,155.54 або 3.40%.
Реальности:	\$234,000.00 або 2.25%.
Друкарня:	\$7,515.10 або 0.07%.

(Докінчення на стор. 3-тій).

ІТАЛІЯ ПРОСИТЬ АМЕРИКАНСЬКОЇ ПІДДЕРЖКИ В СПРАВІ КОЛОНІЙ

Рим, 23 березня. — З кол італійського міністерства закордонних справ повідомили, що в найблищому тижні мали б початися у Вашингтоні безпосередні переговори між представниками американського та італійського урядів в справі кінцевого вирішення долі бушших італійських колоній в Африці.

Італійські переговори вестиме міністер закордонних справ, граф Сфорца, що приїде до Вашингтону, щоб взяти участь в урочистому підписанні Атлантийського оборонного договору. При цьому стверджується, що Італія просить американської допомоги в справі одержання від Об'єднаних Націй протекторату над трьома бушшими своїми колоніями, іменно, в Сомаліях, Еритреї і Триполітанії. Формально вона домагатиметься протекторату теж в Киринатії, хоча здає собі справу, що його важко буде дістати. Звертається увагу, що справи звороту колоній Італія не видвигнула як передумову приступлення до Атлантийського пакту. В переговорах з американським урядом Італія думає поробити деякі запевнення щодо самих колоній та щодо їх розпорядження в організації західної оборони згідно з Атлантийським пактом.

ДОМАГАЮТЬСЯ АМЕРИКАНСЬКИХ ГАРАНТІЙ ДЛЯ ВСІХ ЧЛЕНІВ О.Н.

Лейк Сохсес, Н. Й., 23 березня. — Гемилтон Фіш Армстронг, редактор Закордонних Справ — бюлетеню ООН, видвигнув думку, щоби Атлантийський пакт доповнити новою „доктриною Трумана“, яка давала б військові гарантії перед нападом для всіх членів цієї світової організації. Армстронг пропонує, щоби президент Труман зложив таку заяву, як закладатиме угольний камінь під будинок Об'єднаних Націй в Нью Йорку в дні 10-го квітня.

ПОЛЬСЬКІ ВОЛЬШЕВИКИ ПОШИРЮЮТЬ АНТИ-РЕЛІГІЙНУ АКЦІЮ

Варшава, 23 березня. — Большевицький уряд Польщі почав широко закресну акцію проти Католицької Церкви, поширюючи її сильною кампанією в пресі та на масових зборах. В пресових статтях видивгається, мовляв, уряд тепер створив відповідну базу для поладження „раз на все“ церковної справи та для визначення її місця в державі.

ЧЕРГОВА ПОРАЗКА ФРАНЦУЗЬКИХ КОМУНІСТІВ В СПРАВІ ПАКТУ

Париж, 23 березня. — Французька Національна Асамблея вчора знову відкинула намагання комуністичних послів, щоби спровокувати дебату над Атлантийським пактом ще перед його підписанням. Пропозицію в справі дискусії відкинено одностайно, за виїмком комуністів. Комуністичний речник твердив, що в цьому пакті Америка організує „новий святий союз проти країни соціалізму“. Міністер закордонних справ, Роберт Шуман, заявив, що договір буде переданий під дискусію після його підписання та остерігав французів перед „відомю пропаґандою“.

ФІНІ НЕ ТУРБУЮТЬСЯ СОВЕТСЬКИМИ ПОГРОЗАМИ

Гельсінкі, 23 березня. — З фінських урядових кол заявляють, що вони цілком не турбуються надрукованою недавно в лєнінградській „Правді“ большевицькою напастю, мовляв Фінляндія порушує постанови свого мирового договору зі Соведами. Урядник фінського міністерства заявив, що фінці вже до таких нападів при звичаїлись, бо від кількох місяців вони зустрічаються з ними в різних формах майже кожного тижня.

В СУБОТУ ПІДПИШУТЬ ФРАНЦУЗЬКО-ІТАЛІЙСЬКИЙ ДОГОВІР

Париж, 23 березня. — В найблищу суботу до столиці Франції приїде італійський міністер закордонних справ, граф Сфорца, та разом з французьким міністром, Робертом Шуманом, підпишуть договір, що буде вступним до обговореного ще договору в справі мирового союзу.

БЕВІН ВІДВІДАЄ НІМЕЦЬЧИНУ

Діссельдорф, 23 березня. — Британський міністер закордонних справ, Ернест Бевін, відповів прихильно на запитання німецького самоуправління, щоби він відвідав Західну Німеччину. Бевін у відповіді заявив, що після подорожі до Вашингтону йому буде приємно відвідати Німеччину та обговорити з німцями деякі спільні справи.

„АМЕРИКА ГРАБУЄ КАНАДУ“ — ТВЕРДИТЬ ОГРОБЛЕННЯ БОЛЬШЕВИКІВ

Лейк Сохсес, Н. Й., 23 березня. — „Український“ представник в комісії ООН до справ атомової енергії, Василь Тарасенко, заявив тут вчора, мовляв, Злучені Держави купують в Канаді уран по такій дешевій ціні, що є рівнозначне з „грабунком“. Виступаючи проти американської резолюції в справі міжнародної контролю атомової енергії, Тарасенко повторював вже давно відомі совєтські брехні.

ЮГОСЛАВІЯ ВОЛИТЬ НЕ ВІДПОВІДАТИ

Париж, 23 березня. — Місцева преса надрукувала інтерв'ю з „відповідальним державним мужем“ Югославії, в якому той заявив, що Югославія все ще вважає себе складовою частиною східного блоку і не приступить до пляну Маршала. На запити чи Югославія протиставилася б збройному нападові на неї з боку Советів, „відповідальний державний муж“ заявив, що на це він „воліє не відповідати“.

АЛБАНСЬКИЙ ПРЕМІЄР В МОСКВІ

Москва, 23 березня. — Вчора до Москви приїхала з чоловітньою албанською делегацією, з прем'єром Гокша на чолі. Московська преса віддала їй „події“ стільки місця, якби вона була найважливіша в світі.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На шість місяців	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Джерсі Сіті і Закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На шість місяців	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
Число з понеділка (англійською мовою):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На шість місяців	\$1.50	Six months	\$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "СВОБОДА," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СКРИПИТИ ПОЛІТИЧНУ АКЦІЮ В ОБОРОНІ УКРАЇНИ

Цілий світ до чогось готується. У всіх міністерствах закордонних справ метушня. І є чого! Доказом цього може бути вже сам Північно Атлантичний Пакт Безпеки, що цілковито міняє політичний курс Західної Європи і Америки. Щодо цього нема вже ніякої сумніву, хто тільки завдав собі трудно добре ознайомитись з змістом Пакту. Не зважаючи на авторитетні заяви представників держав, які цей Пакт підписували, що цей договір є нічим іншим, а тільки самообороною, його правдиве значення сягає куди далі. Це не є тільки оборона на випадок збройного нападу на одну з держав, що згоріли спільно себе обороняти. Щоби бути готовим до такої есентуальної оборони, треба ж до неї спільно й постійно приготуватись і вже те одно мусить ці держави заставляти до тісної кооперації в часі миру. Якраз з цього боку вважають Північно Атлантичний Пакт Оборони історичним, бо він зливає західну Європу з Америкою. Хоч це довгий процес, обрахований на десятки років, а може й довше, важке це, що він уже почався.

Демократичні потуги не криються, що це оборона перед совєтською агресією і перед російським імперіалізмом. Інакше це розуміє Москва. Кремлівська пропаганда розголошує, що цей Пакт є мало що не виповідженням війни Советам. Це є, каже Москва, акція американських та англійських „воєнних підпалювачів“, що готуються до нападу на Совєтський Союз. Совєтська преса, що в подібних випадках мовчить, або подає коротку згадку, присвятила цьому Пактові дуже багато місця, лякаючи ним населення, щоб таким робом виправдати нові татари, яких вона вимагає для „оборони батьківщини“. Атомосфера загострюється і ніхто не може передбачити, що можуть принести вже найближчі місяці. Там не хочемо сказати, що війна за плечима. Ми хотіли б тільки натякнути, що тоді опдіти тихо в таких часах з українською справою, коли історичні вороги українського народу готуються до нового поділу українських земель та до нового поневолення українського народу теж і по упадку кремлівських диктаторів.

Україні, що опинилась поза межами московської диктатури, та яким дорогою Україна та її доля, мусіли вже додати, що тепер творяться політичні фронти, звернені проти української соборності і самостійності. Це вже доконані факти і годі старатись до них з легковажністю. Застається в Америці й в Європі нова, на широку скалю закросна акція, яка трапляється в житті українського народу. Тій ворожій акції треба завчасу протиставити українську акцію, об'єднану, широку, авторитетну. Це мусить робити українська еміграція в Європі, а на американському континенті мусить це робити Панамериканська Українська Конференція та Український Конгресовий Комітет. До цієї скоординованої праці, коли іде про нас, треба братись зараз, а нашому громадянству треба негайно зложити матеріальні засоби на цю акцію.

Звертаємо увагу громадянства, що матеріальне положення Українського Конгресового Комітету таке, що ледви чи вдається адержати в найбільших місяцях такі потрібні видавництва, якими є „Український Квартальник“ та „Бюлетен“. Фонди майже вичерпані цілковито, бо ми ще й досі не хочемо розуміти, що наша українська інформаційно-політична праця спирається виключно на жертвах самих американських і канадійських українців. Пам'ятаймо на це хоч тепер, у цій так важкій хвилині, та підтримаймо нашу політичну акцію новими, щедрими і негайними жертвами.

Щезає Європа, як третя сила

Проголошення Північно-Атлантичного Пакту дало при- току до глибокої застанови, що властиво спричинило цю історичну подію. Становище уряду Злучених Держав базується на двох документах: на промові секретаря стейту Діна Ачесона і на Білій Книзі, оприлюдненій 19. березня 1949 як урядове висноження необхідності такого договору.

Останній уступ „Білої Книги“ виразно зазначає, які були спонуки до складення Північно-Атлантичного Оборонного Пакту. Йх пізнати з дискусій над забезпеченням Злучених Держав перед наїздом.

Забезпечення З.Д.А. була б новою виставленою на непевність, якщо б цілий європейський континент „ще раз підпав під панування однієї потуги, або низки злучених потуг, ворожих Злученим Державам. Континентальна Європа була втрачена для Алянтів у другій світовій війні, заки ще Злучені Держави до неї приступили. Європу відізнано великим ризиком і велитенським втратами життя й видатками в матеріалах і грошах. Під теперішню пору ослаблене становище, в якому наїшлася Європа внаслідок воєнного знищення й недостатку, дає золоту нагоду новому наїзникові до нової агресії. В теперішньому насі ясне кожному, як це було очевидно при застанові над доконанням наїздом нацистичної Німеччини, що опанування Європи і її зконсолідування може бути першим кроком у більшому плані для нападу на Великобританію, а опісля на Злучені Держави й решту Західної півкулі.

Проблеми, створені такими можливостями ступневої й витриманої агресії є зрозумілим предметом турбот для прийняття заходів безпеки Злучених Держав. Вирішення незалежності й свободи країн Західної Європи є тому есенціональним для забезпечення Злучених Держав. Теж є очевидним, що Америка скорсолідувала підтримку й приязнь вільних і приязних країн, а в майбутності, щоб змала мирними засобами зменшити територію, з якої агресор міг би видатно уживати тиску.

Остання війна вказала наглядно, що наїзник може найліпше досягнути результату тим, що буде займати демократичні країни одну по одній, розсіднавши ті країни пропагандою й іншою тактикою так, щоб вони не були спосібними скоординувати свою оборону. Есенціональна ціль Північно-Атлантичного Пакту є та, щоб не допустити до повторення такого плану у відношенні до країн, які цей пакт підписали.

Повищений уступ виказує ясно, що тут іде про забезпечення самої Америки перед нападом агресора, тому, що Європа зруйнована й вичерпана з сил не може становити самою собою загрозу перед нападком на Америку. При цій нагоді стверджено, що під словом „Європа“ треба розуміти країни Західної Європи згідно з утертим поняттям, що країни Східної Європи це не Європа, а Росія.

Заки ще оприлюднено Атлантичний Пакт, в англійському парламенті переведено 18. березня дискусію на основі таких вістей про пакт, які вже перед тим появились. Парламент поставився так прихильно до пакту, що це становище можна вважати ратифікацією договору, заки він ще був звисний. Ернест Бевин, міністер закордонних справ, назвав пакт „одним з найважливіших кроків в напрямі загальному миру від покінчення першої світової війни“. Підчас опозиції комуністів прийшла нагода цілком отверто сказати про ролі тієї частини Європи, яка ще не підпала під комуністичний вплив і яку доє вважали балансом між Злученими Державами й Совєтською Росією.

Вильям Ворбі, єдиний член партії лейбурістів, який промовляв проти прийняття Атлантичного Пакту, заявив, що договір не є згідний з цілями соціалістичної партії тому, що британський уряд забув на соціалістичне розуміння, що в Європі є ще третя сила, яка стоїть по середині між комунізмом і капіталізмом. „Коли так станеться (що Атлантичний Пакт буде прийнятий), тоді світ буде поділений на дві ворожі блоки і це буде дорого не до миру, а до війни“ — сказав Ворбі. На це поєснилися збоку інших лейбурістів голоси одним хором: „Ні!“

Отже в англійському парламенті сказано ясно, що ніхто інший не гарантує війни, тільки Росія і ніхто інший не може світу врятувати, тільки Америка.

Однак становище англійського парламенту в справі Атлантичного Пакту має більш далекое значення ніж становище американського уряду. Для Америки втрата Західної Європи це територіальна втрата. Для теперішньої й майбутньої Англії втрата Західної Європи це теж втрата ідеології. Докищо в парламентах Західної Європи існують соціалістичні партії й групи, які змагаються з іншими групами за владу. Вони гляділи на Англію як на парламентарне приставище соціалізму під покровом Партії Праці. З хвилею, коли в англійському парламенті самі соціалісти потребали це питання, а поставили рубом політично-національну безпеку перед наїзником, соціалістичні ідеї самі собою сходять на зад-

К. Петрус.

За правдиву оцінку основних проблем

Від Редакції: В порядку дискусії на тему „основних проблем“ друкуємо третю з черги статтю нового іммігранта з під-совєтської України, К. Петруса. Його дві попередні статті на цю тему надруковані в „Свободі“ з 12 і 14-го березня.

Уявім собі, що Україна вже звільнена від чорного окупанта, і наша еліта повернулася до Рідного Краю. Зіхались із усіх усюд і почали працювати.

Але чи приготувані ми до цього історичного чину? Чи маємо ми відповідні кадри інтелектуальних робітників, котрі змогли б стати лідерами нашого народу?

Що значить мати 13 партій та й ще на еміграції. Це може означати лише те, що по суті у нас не має путної ні одної партії...

Величезний Бритійський Кабінет керувався з Лондону двома-трьма партіями і то впродовж цілих століть. ЗДА мали так довго лише дві партії, які й нині є домінуючими. А ми, нещасні емігранти, утворили собі аж 13. Правда, ми можемо дякувати нашому Богові, що деякі з цих 13 „партій“ мають отак приблизно по 13 членів. Але скільки поміж ними кипить сварні за „міністерські портфелі“ та самовпевненого „стукання“ дверима, коли щось буває не по нашому...

Навіть недавно скомплікована УНР не може дати ради гарячим темпераментам завзятих політиків: дверима іресьських бараків стукають по цей день.

А тим часом справа з підготовки нашої еліти до майбутньої роботи покищо дискутується. Історія може знову повторитись. Прийдуть „Варяги“ і все за нас зроблять. А ми будемо сварились та стукаючи дверима навіть у Києві. І тоді вже утворимо собі не 13, а цілих 20 партій!...

Демократична маїстина української інтелігенції сьогодні мусить переглянути свій політичний багаж, своє політичне кредо та свої ідеали. Ідеї тільки тоді діють, коли вони знаходяться в творчому русі. Ідеї

ні план, а на перше місце вибивається оборона волі й незалежності Західних країн, включаючи й Англію. Північно-Атлантичний Оборонний Договір вирішив отже теж давню закоровий поділ світу на Східний, під диктатурою Совєтів, і на Західний, під проводом Злучених Держав Північної Америки. Третьої сили — вона територіальна, чи ідеологічна, тепер в Європі вже немає.

без практичного реалізування їх у житті — фантазія й утопія. Такі ідеї шкідливі не лише для суспільства, але й для одиної-особи. Але й ті ідеї, які знаходяться в русі та щось творять, коли вони не очищені від сміття та бруду, можуть принести людям ще більше лиха, ніж утопія. Большевики це дуже добре розуміють, і у стави свого Леніна говорили, що „наша сила є в чистоті наших рядів та в непримиримості з чужими нам ідеями“ і в цьому принципі полягає один із секретів їх сили.

А як виглядає ідеологічна чистота нашої демократії, особливо тієї, котра виросла під „опікою“ большевиків. Про це зараз ми одверто й поговоримо.

...1918-20 роки. Українське військо розгромлене. Невеличкі загони ліквідуються при допомозі карних відділів ЧЕКА. Цілі дивізії червоної армії борються з цими недобитками „хохлами“. Політкомісар одної з цих дивізій теж українець, але червоний. І навіть пише рідною мовою. На кістках рідного народу будує УСРР. Знищує останні партизанські групи... Бере участь у катуванні свого народу в страшних роках голоду та колективізації... Потім стріляється... Хто він, мученик нашої нації чи пікат тай ще в квадраті?

А наша демократія зі Сходу ставить йому монументи, кадить йому своїм політичним каділом і захищується його безбоязною писаниною. Адже ж він її ідейний вождь! Він її натхнення! Він її новий божок-перун, висвячений марксизмом!...

Хіба це, панове, не жах? Дійсно: „Камо грядеши, нещасна демократія“?

...ВАЖЛИВЕ. На Україні, як відомо, була така літературна організація НКВД постріляло майже всіх її членів, а секретаря залишило на „насіння“. А ви знаєте, що значить, коли всю організацію розстрілюють, а голову лишають на місці, — знаєте ви, що це значить? Це значить, що цей самий секретар був сексотом і допомагав НКВД нищити своїх колег... Всі загинули, а він залишився... Потім він „прилипає“ до німців, опиняється на еміграції... А тепер, після його смерті, наші демократи ставлять йому монумента, кадять не тільки політичним, а й церковним каділом... і теж насолоджуються його писаниною. Смакують.

Що це, панове, — джерело нашого ідеологічного нахнення чи наш моральний занепад? Це ж жах. І ніхто цього жаху не розуміє і не відчуває.

...Маємо на еміграції з десяток добрих невеличких поетів та письменників. Декотрих з них називаємо літерами А., Б., В., Г... Вони зараз теж сварились за „шкуру“ ще не вибитого ведмедя. Але запитайте в них, що вони робили підчас страшного голоду та колективізації, або пізніше, коли по Вісницях мордували десятки тисяч нашого селянства та робітників? Вони вам не скажуть, але трухлять-но добре їх комсомольські душі і з них випадають збірнички віршиків, присвячених „радісній епосі та сонцеподібному“... Мільйони людей гине від голоду, терору та від каторги на засланнях, а поетики співають славу кремлівським лідерам. Так, так, панове, це не жарт і не фантазія, а правда, страшна правда на нашій нещасній землі...

Ці факти треба не прикривати словесною облудою та „дипломатією“, а давати їм відповідну оцінку.

Бочка з-під... дотягну довод буде смердяти дотем

Ми знаємо, яку велику роботу виконали для Кремля асоці Хвилеві, Любченки, Куліші, Скрипники, Тичини, Рильські, Сосюри, Кравченки, Гузенки... Без української інтелігенції, що підла працювати з большевиками, Кремль не зміг би нічого зроби з нашим народом. Але, без „ідеології“ цих „товаришів“ українська демократія на еміграції напевно змогла б обійтись, якби вона цього бажала. Тільки ідеологічна чистота та ідейна непримиримість з „охвостом“ большевизму зможе оздоровити ряди нашої демократії й дати їй силу притягнути до себе народні українські маси, коли стануть відданими...

Сьогодні ми мусимо очистити себе від усієї „скверни“ не тільки політичної, а й моральної. Стара еміграція купил з „Західниками“ повинна озброїти себе знанням сучасної України, а не колишньої, а інтелігенція зі Сходу повинна повникдати в Дніпро всіх своїх живих і мертвих „перунів“ — одноголових чи четвероголових, прочистити себе від „комсомольщини“ та советчини й пам'ятати, що там, де кінчається релігія, там починається... большевизм.

Тільки тоді, після такої чистки, можливо, виникне природно, а не штучно якась пара політичних партій англосаксонського зразку, але з українським змістом...

Тільки тоді наша еліта буде мати право репрезентувати наш нарід у майбутніх Штатах Європи.

І тільки тоді, залишивши під „горою“ народні маси, наша еліта буде мати моральне право взійти на гору Синаї, де Господь Бог приготує для нас свої нові скрижалі для Соборної Української Держави...

Вступайте в члени У. Н. Союзу

УЛАС САМЧУК

СОНЦЕ З ЗАХОДУ

РОМАН.

52)

За нею довгий, худий дядько у „вуйощі“. — Пане. А напишіть не мене і батькові прем'єрови, — каже він через голову жінки, що леє сльози.

— В якій справі? — те саме питання.

— Ге! Довго казати, мало слухати. Я отуї з Сокиринці. Минулого року возив'єм сюди до Хусту кмінь на орсаг... А то той, Бог би го побив, ковідш Циперман казав, еж заплатити. Вать уж мінув рук, а вун так і не заплатив...

— Чоловіче, Божий... Де ж його з такими справами до прем'єра... На то є суд, поліція...

Поліція? А нашо пан прем'єр? Це ж влада. Цей тільки скажи, і не треба ніякої поліції... По сходах йдуть сюди і туди заклопотані люди. „В якій справі?“ Безліч є справ. Пан генерал-жандармерії, Лесняк з Нью Йорку, лідер гетьманців з Берліну, кореспондент „Фельмшер Беобахтер“... Ось пан Передайчик, суддя з Середнього, лідер наростаючої опозиції. Начальник пропаганди, шеф-редактор „Нової Свободи“... А між ними також Кальчук. Людина зовсім без титулу і без окресленого завдання.

Цей пан Кальчук має пані мір бачити самого прем'єра.

Він має намір пройти кризу усі чисельні поважні справи, щоб сказати прем'єрові всього кілька слів. Не легке завдання.

Ще вчора пан прем'єр був у Празі, і кореспонденти всіх часописів старанно вишукують можливості стрибнути на повилапи. У вузькій з жовтавими порепаними стінами почекальні на металевих стільцях сидять ці пани у великій кількості. Вішаки завішані одягами, радіатор центрального опівання старанно зайнятий заповненням простору теплом.

Це також канцелярія Рогача. Його зараз нема. Він лишив по собі на писемному столі купи коверт, а сам пішов реферувати пошту прем'єра. Біля вікна, вчепившись за гудзик „Кальчукового пальта“, кореспондент „Нового Часу“.

— Ну, що ви скажете на це? — питає він. — На що саме? — каже Кальчук. — Ну, нани, що е... Пан прем'єр по-

вернувся, ну й що ж далі? Хто буде третім міністром?

— Думаєте, що третім міністром може бути Пічуряк? — говорить у другому кінці почекальній пан шеф-редактор „Нової Свободи“.

— А! — до хору голоситься пан Передайчик... — Третім міністром може бути тільки людина... — говорить дині на металевих стільцях пан Селегій зі своїм товаришем Печенюком...

— Цікаво, що каже сам прем'єр, — робить підсумок кореспондент „Нового Часу“.

— Ви не йді „Українського Слова“? — Ні, — каже Кальчук. — Я сам. І мене третій міністер не цікавить.

Пан прем'єр саме в цей час перечитав листи, зреферовані Рогачем, і мав намір прийняти генерала жандармерії. Десь там у Севлюші чи щось чеський жандарм напав з революром на двох січовиків і од-

ному з них прострелив ногу. В Середньому чеські жандарми постріляли портрет Шевченка. У Сваляві чехи побили якогось робітника українця з фірми Батя за те, що той вимагав правильного правопису на вивісках фірми.

Потім на черзі черга справ окремих міністерств, подорож прем'єра на свято до Білок та Перечина, вимоги Січі в справі озброєння, одягу та прохарчування... І вже на кінці аудієнції та інтерв'ю... Ці останні великою мірою може полагодити начальник пропаганди Комар. Справа третього міністра все ще, мовляв, не така актуальна, бо чехи натякають, що добре було б зробити невеличкий компроміс. Що за компроміс і як він має виглядати, до цього ще не дійшло, але пан прем'єр знає тільки, що коли б українці на такий компроміс пішли, вони могли б дещо здобути... Що саме те „дещо“, питав па-

на прем'єра хтось з молодших, і пан прем'єр з посмішкою відповів, що те дещо — це і є те, чого не можна казати.

Ці останні новини, що пролізли через кілька дверей до передпокою прем'єра, коментуються, як факт. Кореспондент „Нового Часу“ пропонує піти до уряду пропаганди, але Кальчук відмовляється. Він раз був там, але доктор Комаринський дивився на Кальчука, як на порожнє місце, з яким зайво тратити цінні слова пропаганди. Кальчук розуміє ситуацію і моліе утриматись в осуді. — Я, — казав він, — ніщо інше, як свідок. Коли ті люди будуть потребувати, щоб їх увести до історії, я подобаю за це. А все інше не цікавить.

„Все інше мене не цікавить“ — повторив кореспондент „Нового Часу“. Це цікава людина. Темної барви, з обличчям знаного борця Шмелінга. Він трохи скептик. Погляд на

Карпатську справу неустійняний, але йому все так здається, що на третій рік ця сама справа вже буде у Львові.

— Як у Львові? — питає Кальчук, дещо стривожений.

— Я маю на увазі, що наша справа лізе по „добрині“ з заходу на схід. Львів це незаперечний шабелі, коли брати цілість, то можна навіть сподіватись, що Львів міг би бути вигіднішим місцем для „президії влади“, ніж скажімо, Хуст...

Кальчук зідхнув і вивів перед себе з грудей повітря.

— У нас всі заняті, а в дійсності ніхто нічого не робить! — виривається щось обурене з уст старшого „Селегія“, що все ще веде філософію з Печенюком... — Ви кажете — Крипський. Нічого він тут не ваді. Я прошу пара прем'єра вислати ту людину за межі Карпатської України...

(Дальше буде).

ДРУГИЙ ДЕНЬ НАРАД ГОЛОВ. УРЯДУ У. Н. СОЮЗУ

ЗВІТ ГОЛ. КАСІЄРА, Р. СЛОБОДЯНА

(Докінчення зі сторони 1-шої)

Тоді як впродовж минулого року всі фонди відповідно збільшилися, то два фонди, між ними важливий адміністративний фонд обох департаментів зменшилися на \$4,927.80 доларів. Навіть беручи до уваги, що в 1948 році закуплено і встановлено нову машину та обнижено вартість старих машин в друкарні УНСОЮЗУ разом на приблизно 10,000.00 доларів, то недобір \$4,927.80 треба вважати дуже великою сумою і тому головний касієр вже тепер звертається до головних урядників, щоби вони на цьому засіданні та на конвенції в наступному році добре подумали та перевели відповідні ухвали, щоби зрівноважити адміністративний бюджет організації. Він теж зразу пояснив і причини того недобору в адміністративному фонді. Бо він на стор. 38-мій Ювілейного Альманаху УНСОЮЗУ написав, що УНСОЮЗ вступив в нове півсторіччя як вповні модерні організації, що минулі роки примітивного способу ведення забезпечення підприємства та що за останні 15 років УНСОЮЗ зробив під цим дивом великий поступ. Все це свята правда, як мати на увазі стільки нових і модерних рідів забезпечення, як мати на увазі забезпечення членських грайот і понад три мільйони доларів резерви більше, ніж того вимагають аскураційні закони. Теж правдою є, що керівництво У. Н. Союзу веде модерним способом, але не можна б, "модерно" говорити про адміністративні фонди, призначені на ведення та утримання і збільшення організації, та на видавання Союзного органу, який єдиний в світі вільного, демократичного українського щоденника, який без сумніву є "Свобода". Ми хотіли б мати модерний часопис, друкований на модерних машинах та модерними засобами, ми хотіли б, аби редакційні та надіслані статті були старанно опрацьовані, коротко — хочемо, аби наша газета була модерна змістом і формою. І на це все ми платимо примітивну вкладку — 30 центів місячно, та й то не платимо всі, бо тільки 10,000 членів. Чи за такі фонди можна вдержати щоденника і вдержати його на такому рівні, що відповідав би величчю УНСОЮЗУ та його ідей? — питається головний касієр Роман Слободян. Вправ-

ді, протягом минулих трьох років зложено кілька тисяч у формі добровільної доплати до "Свободи", але й тут тільки дещо більше ніж 3,000 членів виявили своє розуміння ваги Союзного органу. Чи в таких обставинах і з таким підходом можна відповідати всім потребам часу? Чи за таку суму можна видавати модерний щоденник на модерних машинах, тоді як старі машини вже взагалі відмовляють послуху? Ясно, що ці запити вимагають негайної відповіді, "активної відповіді" — підкреслив головний касієр — бо від неї залежить теж дальший ріст і розвиток Батька-Союзу. Цю відповідь ми мусимо дати, бо на неї чекають не тільки багатотисячні ряди членів УНСОЮЗУ, але й весь український загаль — твердив п. Р. Слободян.

Головний касієр в дальшому своєму звіті згадав, що в 1948 році в головній канцелярії У. Н. Союзу урядувала державна контрольна комісія та видала свій звіт на 32 сторінках обширних таблиць. В звіті є признання за добрі і солідні інвестиції організаційного майна та деякі зауваги щодо дивідендів і звільнення членів від оплат вкладок.

На закінчення свого звіту головний касієр ще пропонував інтересну статистику смертності членів УНСОЮЗУ. І так: в 1948 році померло 338 старших членів УНСОЮЗУ, а з них, як це виказує звіт, тільки 4 померли природною смертю, а інші або мали невідлі операції, або недуги серця; всіх разом — 134 членів. На рахунок різних частин, тіл, включно з мозгом, вмерло 33 членів, а 18 членів вмерли на туберкульоз. Крім тих, 25 членів були вбиті, покалічені, присипані снігом, попарені газом і т. п., і було теж 8 самогубців (газом, кулями і т. п.).

Свій звіт головний касієр доповнив ще коротким переглядом своєї Союзної, громадської праці, та закінчив його так: "При закінченні звіту за 1947-ий рік я висловив надію, що в 1948 році майно організації досягне і перевищить суму 10 мільйонів доларів. Наші надії сповнилися, бо Батько-Союз з кінцем 1948 року досягнув суму 10,379,428.61 доларів, а новий 56 рік існування УНСОЮЗУ, а саме з кінцем лютого 1949-го року, майно організації вже перевищає

суму десять і пів мільйона доларів і вносить точно \$10,574,900.76. Щоби вдержати цей ріст організації в членстві і майні та забезпечити їй постійний і ще більший ріст та розвиток, треба ще більшої спільної праці головних і віділових урядників та всего Союзного членства".

Дискусія над звітом головного касієра

В дискусії над звітом головного касієра, Романа Слободяна, забирали голос д-р Амвросій Т. Кібізє, Володимир Гіричак, Іван В. Іванчук, Дмитро Капітула, Петро Кучма, Дмитро Шмагала, Тарас Шпікула, Олена Штогрин, Іван Кольський, Микола Давискиба, Володимир Дідик та Павло Дуда.

Заторкнувши важливу для організації статистику причин смери членів організації, в дискусії обговорено справу членів бувшої "Згоди Братств", що їх нараховується ще 250 старших і 14 дітей та фонд якої на доплату різниці вкладок вносить вже не цілих 10,000 доларів. Головний касієр пояснив, що того фонду вистачить ще на яких три роки і описав різницю доведеться покривати з фондів Союзу. Найбільше часу і уваги присвячено в дискусії справі адміністративного фонду, що в звітному році зменшився на 54,000 дол. Як один зі заходів для зрівноваження балансу, в цьому фонді, головний касієр пропонував, щоби на найближчій конвенції подбати про те, щоби делегатам були виплачені тільки ті суми, що їх складається на конвенційний фонд. Проте, одною з головних зарад під цим оглядом буде, як делегати подбавуть, щоби найбільша конвенція піднесла оплату за "Свободу" з дотеперішніх 30 на 50 центів місячно. Нам потрібно дістати на "Свободу" в звітному році 26,000 дол. більше, ніж ми їх одержуємо від членів тепер. Це необхідно, щоби покрити тих 18,000 дол., що їх Союз платить "Свободі", не дістаючи на це покривти від членів, та тих приблизно 8,000 дол., що їх збирається протягом останніх рьох років на т. зв. добровільну доплату до передплати "Свободи". Щоби дістати тих необхідних 26,000 дол., "Свобода" мусить коштувати щонайменше 50 центів місячно, що й так буде тільки мінімальною оплатою за щоденник в теперішніх часах.

Головні урядники видвинули і піддержували думку, щоби ту справу вже тепер широко роз'яснити членам для основного познайомлення зі станом справи делегатів на найближчу конвенцію та які матимуть за завдання цю справу вирішити. Не можемо допустити до дальшого вичерпання адміністративного фонду, бо тоді не можна буде вести ор-

3 листів до редакції

НЕ "ХИТРИЙ", АЛЕ ХИТКИЙ"

У зв'язуванні з "Ювілейного Свята НТШ в Нью Йорку", Свобода ч. 61, є одне місце моєї промови передане невірною, що затемнює сам зміст моєї олів. Написано так: "Шевченко був хитрий" — каже байдужий, — "однак він сам не мав точно з'ясованого погляду". Того я не сказав.

Натомість я сказав: "Шевченко був хиткий у своїх поглядах на минуле України, він часто сам не мав точно з'ясованого погляду, для прикладу на гетьманщину..."

Микола Чубаній.

організації — твердив п. Р. Слободян.

В дальших дебатах піднесено справу заваг стейтової контрольною комісією, головною щодо застереження, що організація не повинна звертати своїм віділам незаплатених членами вкладок з їх резерви за не довгий час, як шість місяців. Згадано теж про критику стейтової контролю відносно рішення минулої конвенції, щоби членів повище 85 років віку звільнити від плачання вкладок. Стейтова контрола протидіяла тому рішенню. В дальшому заторкнуто справу злуки малих відділів, чим можна б заощадити конвенційних видачків на делегатів. Були теж запити в справі Союзного відділу в Гемілтон, Онт., Канада, секретар якого ще досі не звернувся до складових грошей. Задати в справі реальностей Союзу та прихорів з них, головний касієр пояснив, що Союз має, тепер, у своїх 5 реальностей, з того, один союзний дім а одна реальність є власне тепер в продажі, отже практично, остаточно три реальності, з яких важко продати, бо на них є важке міське оподаткування. В звітному році ці реальності принесли 4,5% зиску.

На цьому вичерпано дискусію над звітом головного касієра, Р. Слободяна, та звіт Головного Екзекутивного Комітету. Річні збори після того ухвалили одноголосно заяву довіря всім членам Екзекутиві.

Заснування Інституту Заочно-го Навчання при УВУ.

Зважаючи на дедалі більше розпорощення нашої еміграційної молоді, що з усією гострою ставить перед нами питання майбутнього нашої культури на еміграції, Професорська Рада Українського Вільного Університету на своєму пленарному засіданні 26. листопада 1949 р. схвалила проєкт Інституту Заочного Навчання при УВУ. Проєкт цей побудований на зразках подібних англосакських інститутів.

Інститут творитиме, з огляду на особливий характер свого навчання, автономну, але багатьма поставами статусу пов'язану з Українським Вільним Університетом високошкільну установу.

Професорами і співробітниками можуть бути в основному тільки професори і співробітники УВУ, покликани Професорською Радою Інституту, затверджені його Кураторією і апробовані Сенатом УВУ.

Перша Професорська Рада складається з таких професорів: проф. Микола Васильович, проф. Ілля Витанович, проф. д-р Володимир Кубійович, проф. д-р Олександр Кульчицький, проф. д-р Іван Мірчук, проф. Лев Окіншевич, проф. д-р Ярослав Падох, проф. Віктор Петров, д-р Микола Шлемкевич. Директором Інституту є проф. д-р Олександр Кульчицький.

Про матеріальне забезпечення Інституту дбає Кураторія, що складається з представників Товариства Прихильників Інституту Заочного Навчання, з представників Професорської Ради Інституту й Ректора УВУ, як представника Сенату. До першої Кураторії входять: Ректор УВУ, проф. Юрій Панейко, проф. д-р Володимир Кубійович, як Голова Кураторії, проф. д-р Олександр Кульчицький, проф. д-р Ярослав Падох, проф. Віктор Петров, д-р Атанас Фіголь, д-р Микола Шлемкевич. Навчання в Інституті відповідатиме своїм обсягом програмі УВУ. За студійним пляном спирається воно на спільний для всіх відділів Інституту односторонній, в найширшому того слова розумінні, українознавчий підвалини. По закінченні першого

року навчання воно провадитиме в спеціальних трирічних відділах: гуманістичному, правничому, економічному та журналістичному. Таким чином впродовж чотирьох років студіюючи підготуватимуться до магістерського кінцевого іспиту. Іспит проводитимуть визначені університетським Сенатом іспитові комісії, що діятимуть в різних скупченнях української еміграції.

Перший рік спільної для всіх відділів українознавчої підвалини охоплюватиме такі дисципліни: географію України, описову українську граматику та стилістику, історію У-

країни, історію української літератури, вступ до науки про право й державу, вступ до наук економічних, історію української культури з особливим і окремим підкресленням ролі релігії і Церкви в житті українського народу, основи соціології та основи філософічних наук, — усе це з точки зору проблематики української людини й потреб української духовності. Ця органічна цілість знання про Україну й про українську людину має дати світоглядну базу, насичену притаманним для українства духом християнського гуманізму, скерованим до ідеалу української державності.

Проводиться інтенсивне готування до розсилання курсів. Проспект Інституту з'явиться незабаром.

ВІДОМА АРТИСТКА-СПІВАЧКА ОЛЬГА ЛЕПКОВА

КОНЦЕРТ

— у —

ТАВН ГОЛ

НЬО ЙОРК

ВІВТОРОК, 5. КВІТНЯ, ВВЕЧІР 8:30 ТОЧНО

TOWN HALL — TUESDAY EVE., APRIL 5, AT 8:30 P. M.

113 West 43rd Street, New York

Orchestra: \$1.20, \$1.80, \$2.40. — Balcony: \$1.20, \$1.80.

ПОЗІР! БЕЙОН, Н. ДЖ. ПОЗІР!

УКРАЇНЬКА КАТОЛ. ГРОМАДА М. БЕЙОНУ

— улаштує —

СВЯТО

в честь Великого Генія України ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

В НЕДІЛЮ, 27. БЕРЕЗНЯ 1949

В ЦЕРКОВІ ГАЛІ, 24 E. 25th ST., BAYONNE, N. J.

Початок Свята 4. година пополудня

з наступною програмою: 1) Вступне слово; 2) Вокальні точки місцевого хору "Боян"; 3) Реферат про Тараса Шевченка; 4) Спів-сольо п. Зіновія Воробець; 5) Декламації; 6) Сценічний образ: "Україна в неволі".

Дирігент хору: п. Микола Кормелюк.

При п'яні: п. Дора Кульчицька.

До ласкавої участі запрошує всіх — Комітет Свята

УВАГА! — ПАСЕЙН І ОКОЛИЦЯ!

УКРАЇНЬКА ПРАВОСЛАВНА ПАРАФІЯ

св. Вознесіння в Пасейні, Н. Дж.

старанням ХОРУ ім. ЛИСЕНКА влаштує

КОНЦЕРТ

в честь Т. ШЕВЧЕНКА

В НЕДІЛЮ, 3. КВІТНЯ 1949

В ЦЕРКОВІ ГАЛІ, 47 HOPE AVE., PASSAIC, N. J.

Початок 6:30 ввечір.

В програму входять виступи міш. і муж. хорів під управлінням о. В. Букати, сольоспів, декламації і промови.

Просимо шановних громадян Пасейку і околиці прийти на цей концерт, щоб гідно шанувати пам'ять великого сина України, Тараса Шевченка.

Комітет.

УВАГА! — ЧЕСТЕР І ОКОЛИЦЯ!

СТАРАННЯМ ЗЛУЧЕНИХ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ М. ЧЕСТЕР

під проводом о. П. ГАЛИЦЬКОГО

— відбувається —

КОНЦЕРТ

В ЧЕШЬ Т. ШЕВЧЕНКА

В НЕДІЛЮ, 27. БЕРЕЗНЯ 1949

(SUNDAY, MARCH 27, 1949)

в годині 7. ввечір

В САЛІ УКР. НАРОД. ДОМУ

PIG WARD I FOURTH STREET

ПРОГРАМА ПРИ СПІВУЧАСТІ СИЛ ІЗ ЗАМОРЕ.

УВАГА! — НОГУС І ОКОЛИЦЯ!

СТАРАННЯМ УКРАЇНЬКОЇ КАТОЛ. ГРОМАДИ

В СОНОЕС, N. Y.

— відбувається —

ШЕВЧЕНКІВСЬКЕ СВЯТО

В НЕДІЛЮ, 27. БЕРЕЗНЯ 1949

(SUNDAY, MARCH 27, 1949)

в годині 8-й пополудні

В ГАЛІ УКРАЇНЬКОГО ГОРОЖАНСЬКОГО КЛЮБУ.

В програмі свята входять: Вступне слово, виступ церковного хору під управлінням о. П. Бачицького, сольоспів в супроводі піанно, дуєт-спів, декламації і реферат. Концертний Комітет запрошує сусідні громади взяти участь в тій святі. Вступ вільний. — Збірка на добродійні цілі. КОМІТЕТ

УВАГА! — ЙОНКЕРС І ОКОЛИЦЯ!

СТАРАННЯМ УКРАЇНЬКОЇ ГРОМАДИ

при парафії св. Арх. Михайла в Йонкерс, Н. Дж., при співучасті місцевого хору Боян під проводом

п. М. Фатюка

— відбувається —

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ

в честь ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, Пробудителя України

В НЕДІЛЮ, 27-го БЕРЕЗНЯ (MARCH 27) 1949 Р.

в годині 5-й пополудні

В ЦЕРКОВІ ГАЛІ при ЧЕСТНАТ у. л. РІВЕРВЮ пл.

Різнотипна добірна програма. — Вступ вільний.

Святочну промову виголосить місцевий лікар д-р Григорій Мартинюк.

Let's sing!

THE FIRST EDITION OF

Selected Ukrainian Song

with original

UKRAINIAN TEXTS AND ENGLISH

ADAPTATIONS

Translated into English by

HONORE EWACH

Music arranged by P. A. PAUSH

The album consists of following songs:

Веснівка — Spring Song

Як почути вночі — Lover's Sorrow

Дівча в синьх ставло — Sally's

First

Пропала надія — My Love has Betray'd

Me

Чи є в світі молодий — Anna's Rose

Cheeks

Вояк би банхуру — Lover's Sorrow

Віють вітри — A Lovers Maiden's

Song

Стоїть гора висока — A Lover's

Song

Сонце низенько — Love's Call

Рече та стоїть — By the Dniester.

Price \$1.25.

Send your order to:

"СВОБОДА"

P. O. BOX 348,

JERSEY CITY 3, N. J.

CAUTION...

DRIVE CAREFULLY!

Telephone service can't wait for the weather to be "nice"! In rain, sleet or snow, telephone men must be on the roads installing new telephones, putting new equipment into operation, and, in general, making sure that the telephone system is always ready to give you good service.

It takes a lot of driving—at all hours of the day or night. But, we're glad to say, it's careful driving. Last year, for example, only one accident occurred for each 86,500 miles of travel. And by accident, we mean even a scratched fender—if it could have been avoided!

NEW JERSEY BELL

TELEPHONE COMPANY

ПОЗІР! ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. ПОЗІР!

СТАРАННЯМ ОБ'ЄДНАНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

при Українській Православній Церкві св. Михайла

— відбувається —

В НЕДІЛЮ, 27. БЕРЕЗНЯ 1949

В ГОДИНІ 3:30 ПОПОЛУДНІ В ПАРАФІЯЛЬНІЙ САЛІ

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ

в честь ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Зараз по СЛУЖБІ БОЖІЙ Веч. о. А. Берик відслужить ПА-

НАХИДУ на 64. в. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА. Панахиду співатиме

Муж. Хор "БАНДУРА" під управлінням Н. Марцінюка.

Шановні Громадяни Вунсакета і околиці прийдіть всі на Свято-

Концерт. Не жаліть віддати одну годину часу тому, котрий віддав

ціль своє життя в обороні свого народу.

Вступ на Концерт вільний.

Комітет.

РІЧНІ ЗБОРИ ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗУ

ЗВІТ ГОЛ. СЕКРЕТАРА, Д. ГАЛИЧИНА

(Докінчення зі стор. 1-шої).

більшій кількості брошури в українській мові, подаючи в ній коротко факти про УНСОЮЗ, про різні роди забезпечення, про членські привілеї, про працю Союзу в минулому та про його вагу і значення в організації і розбудові нашої загальної громадської життя, як і про цю велику допомогу, що її дає Союз загальній українській справі. При цьому треба ще згадати, що під час кампанії теж „Свобода“ видавала окрему увагу Союзомі справам. І так, від попереднього річного засідання, в „Свободі“ повторюють весь час не тільки короткі заклики та гасла до Союзу і про Союз, але теж протягом шістьох місяців кампанії там друкувалося бодя одну статтю тижнево на виключно Союзіві теми. Таких редакційних статей надруковано 26. До загального успіху кампанії причинилися теж організаційні поїздки головних урядників.

Признання новим імігрантам.

Головний секретар в своєму звіті „з приємністю стверджує“, що теж нова українська іміграція — як цього можна було сподіватися — виявляє шораз більше розуміння вартості і значення УНСОЮЗУ та починає горнутися до нього. Про це переконує факт, що протягом 1948 року в члені Союзу вписалося понад 1,000 нових імігрантів. На цю тему гол. секретар дослівно говорить: „Коли брати до уваги, що це імігранти, які стали членами Українського Народного Союзу вже по кількох місяцях, а дуже часто навіть по кількох тижнях свого побуту на американській землі, то по їх адресі треба висловити тим більше признання за їх правильний підхід та належне розуміння своїх обов'язків супроти себе самих, своїх родин, і зокрема про їх правильне розуміння цих вимог, які ставитимуть нам теперішній час, як до тих, що походять з поневоленого народу, який потребує і домагає нашої допомоги. Бо через Союз і при його допомозі ми зможемо виконати ці обов'язки краще, ніж коли б ми ходили тут на американській землі одинцем, незорганізовані“.

Рух членів в мові чисел.

В дальшому своєму звіті головний секретар навів деякі інтересні дані про рух членів в минулому році. Виявляється, що протягом року до відділу повнолітніх членів прийнято 2,535 осіб. Як відтягнути з того числа 236 таких членів, що вони перейшли туди з молодечого департаменту, то властива кількість зорганізованих протягом минулого року повнолітніх членів виносилася 2,299. Протягом того самого часу зорганізовано ще 1,686 членів до молодечого департаменту, отже продовж 1948 року в загальному зорганізовано всіх 3,985 нових членів. В цілій довгій історії УНСОЮЗУ тільки один 1924 рік дещо перевищує цей рік своїм успіхом під цим оглядом, тоді як всі інші роки йому не дорівнюють. Гол. секретар звернувся з увагою на дві позиції в таблиці руху членів, які заважали на тому, що Союз збільшено „тільки“ на 2,591 нових членів, хоча їх усіх зорганізовано 3,985. Це кількість членів суспендованих і тих, що відійшли з готівкою. Бо коли зменшення кількості членів в наслідок смерті виносилася в обох департаментах 348, що можна вважати за цілком нормальне

явище, то вже не можна вважати нормальним і природним, коли в тому часі суспендовано 1,145 дорослих і молодих членів, з чого опісля прийнято вже тільки 460, так що в наслідок суспензи втрачено 685 членів. Не можна вважати нормальним явищем теж факт, що в 1948 році відійшло з готівкою 267 членів і то головню з молоді. Гол. секретар навів під цим оглядом ще деякі порівняння з минулих років, стверджуючи у висновку, що справа суспензи членів залишається даліше не роз'язаною. Натомість її можуть роз'язати головні і відділові урядники, як належно вивчають, що суспенза є шкідливою насамперед для самих суспендованих членів.

На закінчення свого звіту з організаційної праці, гол. секретар ще згадав коротко про рух Союзівих відділів, стверджуючи у підсумках, що з початком 1948 року було всіх 466 відділів, продовж року один відділ розв'язано, всім злучено і три зорганізовано нових, так що з кінцем 1948 року було всіх 464 відділи.

Культурна праця УНСОЮЗУ.

Більше уваги в своєму звіті присвятив гол. секретар культурній праці УНСОЮЗУ. Насамперед ствердив, що в 1948 році стараннями УНСОЮЗУ виявляється вже 7 з черги книжка на українську тему в англійській мові, іменню, Вибрані Твори Івана Франка, в перекладі польського вже д-ра Персіваля Конді та з передмовою проф. Кларенса Маннінга. Насамперед другий світовий війни Український Народний Союз на одному зі своїх річних засідань вирішив, що Українці можна зробити велику прислугу, поширюючи в англосакському світі правду про неї, про змагання українського народу, його культуру, історію та теперішнє положення. Цю місію УНСОЮЗУ взяв на себе і він її виконує. Вона вже дала свої наслідки, про що можуть посвідчити ті численні голоси, що відзивалися з усього світу на всі дотеперішні Союзіві видання. Цей відгук прорвав навіть залізну завісу, що відстав а до самої столиці советського царства, наганяючи тривогу на злочинні душі його володарів. Рецензії, які появились досі на видані Союзом книжки, є найкращим мірилом далекосяглої важливості цієї видавничої акції. Цей успіх можна б ще на багато збільшити, якби свідоме наше членство та й загальна американсько-українського громадянства і зі свого боку не дозволив тим книжкам припадати пороком на полях, але купив їх та допоміг ще більше поширити між американцями. Коли поглянути на нестоси книжок, що лежать на

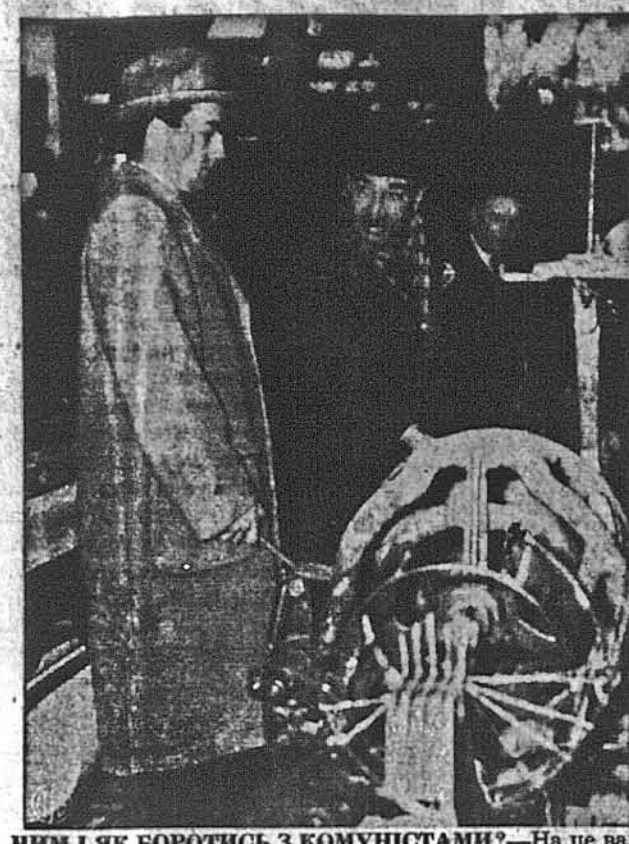
полях „Свободи“, то справді важко знайти відповідь на те, чому то в нас є так багато людей, які нарікають, що „нічого не робиться“ для української справи, але так дуже мало таких, що справді працюють. — говорив гол. секретар УНСОЮЗУ, Дмитро Галичина, продовжуючи: „На ці стоси книжок, які вже знаходяться в книгарні „Свободи“, ми доложили три місяці тому ще нову „версту“ книжок — Вибраних творів Івана Франка в англійській мові. Подбаймо ж про поширення цієї книжки, аби світ довідався про цю духового велетня України, про якого проф Менінг в своїй промові каже, що „с-під його пера беззастанно виходив заклики до діяння, до праці, до національного відродження, до свідомості щодо значення України в світі, до ідеалів і надій людства“, та що добре було б, аби люди в цілому світі читали ці правди, які голосив Франко“.

55-ліття У. Н. Союзу.

На закінчення свого звіту головний секретар зупинився ще коротко на 55-літтю існування УНСОЮЗУ. 22-го лютого цього року — говорив він — минуло 55 років від часу оснування УНСОЮЗУ, 55 років важкої піонерської праці, великих зусиль, поступу та боротьби за краще завтра не тільки своїх членів, але й всього українсько-американського загалу і всієї української спільноти. 55 років піклуються Український Народний Союз, по своїм найкращим силам, та змагає до піднесення національного та культурного рівня на американській землі. 55 років НУСОЮЗ йде з допомогою там, де її найбільше потрібно, де цього вимагає загальне добро цілої української спільноти. 55 років не втрачає його слово, його ключ до праці, до спільних зусиль і до допомоги поневоленій Україні. Щоб допомогти Союзіві цю його благородну місію, що краще здійснювати в майбутньому, подбаймо, щоб в його 55-ліття зміцнити його ряди новими членами, подбаймо, щоб 55-літній ювілей УНСОЮЗУ закінчити 55 тисячами членів. Це буде найкраща пошана, яку можемо віддати УНСОЮЗУ в цьому ювілейному році! — закінчив свій звіт головний секретар, Дмитро Галичина, звертаючись вже не тільки до членів Головного Уряду, але й до всіх Союзівців та до всього українського загалу в Америці і Канаді.

ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТОМ ГОЛ. СЕКРЕТАРЯ

В дискусії над звітом головного секретаря Д. Галичина, в якій забирали слово д-р Амвросій Т. Кібзель, Володимир Гіряк, Степан Слободян, Микола Давискиба, Іван В. Іван, не дозволив тим книжкам припадати пороком на полях, але купив їх та допоміг ще більше поширити між американцями. Коли поглянути на нестоси книжок, що лежать на

ЧИМ І ЯК БОРОТЬСЯ З КОМУНІСТАМИ? — На це важке питання взявся відповідати один з найбільших італійських промисловців, „текстильний король“ граф Каретано Марцотто. Каже, що треба дбати про робітників і допомогти їм бути щасливими, а тоді комуністи не матимуть між ними багато прихильників. В фабриках Марцотто працює коло 18,000 робітників, з яких тільки 240 є комуністами. Теж не було в нього ніколи страйків. Його бачимо зправа, як показує свою нову машинерію американському відпоручникові, що придлений до праці над відбудовою Європи. Є ним Росел Донкен (зліва).

ми членами 117 відділів Союзу, головні урядники були тої думки, що такі відділи не тільки самі нічого не роблять, але своєю неактивністю ще й інших знеохочують в праці. Щоб цього оминати, такі відділи повинні бути злучені з активними відділами. Досвід теж виказав, що відділи головних урядників в цих відділах тільки в малій мірі можуть зарадити лихові. В дальшій дискусії порушено справу членів, які відходять з готівкою, дошукуючись причини цього. Досвід виказує, що з готівкою відходять насамперед ветерани, що мають державну асекурацію, та молоді люди, за яких досі забезпечені вкладки платили батьки і як ті виступали платити, молоді вибирає заощаджену батьками готівку та відходять, не здаючи собі справи, скільки тим вона сама собі шкодить. Для поліпшення того стану, з головної канцелярії УНСОЮЗУ висилається листи з відповідними висноженнями та переконувальними, але більше в цій справі могли б зробити місцеві урядники, вивчаючи яку шкоду робить собі сам той, що залишає платити вже продовж довгих років забезпечення.

Обговорюючи культурну працю УНСОЮЗУ в минулому році, зокрема видання книжки Івана Франка, вивчено теж чималий вклад УНСОЮЗУ в цю свою діянку, за який можна вважати Ювілейний Календар-Альманах УНСОЮЗУ на 1949 рік. Запит в справі виконання ухвали минулорічного засідання щодо безплатної висилки Союзіві „Пропам'ятної Книги“ усім тим членам новим імігрантам, які

приступлять до Союзу під час кампанії, вивчено, що книгу вислано усім тим членам в Злучених Державах, адреси яких відділи надіслали. Висилку до Канади підготувалася і вона теж буде здійснена. На закінчення дискусії гол. секретар на запит в справі організування нових членів висловив, що продовж минулого року на всіх 3,985 ново-приєднаних членів постійні організатори приєднали 1,613. На дальший запит вивчено, що на всіх ново-приєднаних в кампанії членів 835 припадає на Канаду.

Дискусією над звітом головного секретаря, Дмитра Галичина, закінчено перший день наради річних зборів Головного Уряду УНСОЮЗУ.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода“.

КИТАЙСЬКОГО АМБАСАДОРА В МОСКВІ ІМЕНОВАНО МІНІСТРОМ ЗАК. СПРАВ.

Накінг, 21 березня. — Новаіменований китайський прем'єр Го Інг-чін закінчив формування свого уряду, в якому китайського амбасадора в Москві, Фу-Пінг-чанг, іменовано міністром закордонних справ.

ЗБОРНІ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЬО-ЙОРК, 19 березня. — Тов. „Свобода“, від 194, повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться 25 березня, в год. 8. вечір, в церкві св. Юра, 28 1st St. 7. вул. Просимо членів прийти на збори, бо важка справа. — Я. Сидан, предс. В. Нікпфорт, фін. секр. У всіх справах Тов. звертатися на адресу фін. секр., 740 E. 9th St., New York 9, N. Y.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ПОШУКУВАННЯ

Пошукує МАРІ КІТ з Підгорець, повіт Золочів, має перебувати в Нью-Йорку. Хто про неї знає, або вона сама, нехай з'явиться; мало лист для неї з краю.

JOHN TURCZYNSKI, 1329 Franklin St., Easton, Pa.

Памі ЕВА ПАЛЬЧИК пошукує сестру РОЗАЛІЮ ПІНЧИК і дітей брата ІВАНА ДУМІ з села Сиптинка, повіт Дрогобич. Сестру АННУ ВОСК з села Вилки, повіт Самбір Новий, та сестру ФЕКСЬКУ ДІДУХ з села Ващинович під горою, повіт Дрогобич. Хто знає їх, або вони самі, нехай голосяться на адресу: Mrs. EVA PALCHUK, 94 Havemeyer St., Brooklyn, N. Y.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Для 12. березня 1949 року помер по тифу і довіря небувал ГРИГОРІЙ СТЕПІВ, член Бр. Сою. св. Духа, від 237 У. Н. Союзу в Честер, Па. Похоронений був домі роки секретарем відділу 237, був багаторазів делегатом на конвенції У. Н. Союзу. Походив з села Медвежі, повіт Дрогобич, Західна Україна. Похорон у величній смутку на цвинтарі Желу, дні дочка: Аліну і Катерину, два сини: Станіслав і Іван та готиря Івукі. Похорон відбувся 15. березня з похоронного закладу при цвинтарі родини, членів від 237, знайомих і приятелів до правосл. церкви св. Марії, а відтак на цвинтар Long Croft. — В. П. П. (ор.) Л. Блажко, предс.

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ!

ЩЕ МАЄМО ТІЛЬКИ КІЛЬКА ДЕСЯТОК ПРИМІРНИКІВ

КАЛЕНДАРЯ-АЛЬМАНАХА

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Календар має 224 сторін друку і містить багато оригінального, цікавого, вартісного, інформативного матеріалу з різних діянок американського й українського життя. Коштує всього \$1. Замовляйте негайно, висилаючи належитість на таку адресу:

„SVOBODA“

P. O. Box 346

Jersey City 3, N. J.

Професійні Оголошення

Dr. S. CHERNOFF
223 — 2nd Ave. (Cor. 14th St.)
N.Y.C. — Tel. GRamercy 7-7897.
Острів в довгочасні неслухи чоловіків і жінок. Шкіри, X-Ray. Роздута жила і нугу без операції. Переводить а-налізу крові для супружних допитів. Офісний годинник: В будні 10-7 Р. М. В неділю: 11-1 Р. П.

ТЕРНИСТИМ ШЛЯХОМ

Випила з друку захоплююча книжка „Тернистим Шляхом“, яка розповідає про важливе життя в СССР. Ціна книги \$1.00. Авторка Г. Кубанська і замовляйте книгу від неї.
E. KUBANSKA,
109 Oxford St.,
Toronto, Ont., Canada.

ПРИБОРИ ДО КРАШЕННЯ ПИСАНОК

Фарба в порошку зі старого краю

Десять (10) кресок: червона ясна, пічкова, фіолетова, червона темна, жовта, помаранчева, оленя ясна, зелена темна, синя і жовта. Ціна за 10 кресок \$1.50. Віск п'ятилітній 15 ц. Кістка до писання 15 ц. Краєвий шафран 25 ц.

ВЕЛИКОДНІ КАРТКИ „Христос Воскрес“ в формі книжечок з віршами, ціна за дозвіл 60 ц, 50 карток \$1.75, 100 карток \$3.00. ЛАДАН (Кадило), для церковного ужитку, фунт \$1.00 з пересилкою.

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ в образах. Прекрасний образ в 10-ох кресках, розмір 27x34. Ідеально видана хронологія українських князів і героїв, Галицької, Волинської і Литовської династії від 914 до 1768 року. Вартість один образ на пам'ятку, ціна \$1.75 з пересилкою.

СТЕПОВАНА на канві подушка на килину, дуже гарний азорєш в кількох кресках, ціна \$1.00.

КАРПАТСЬКИЙ ЧАЙ з найліпшого гірського діла, на недомогання жодулки, печіїки і нирок. Велика пачка коштує 50 ц.

ГРУДНЕ ЗІЛЛЯ, природне средство припороцують тим, що терплять на еперній кашелі, біля горла і задухи. Пачка коштує 50 ц.

ЗІЛЛЯ НА БІДЬ НІГ. Дуже помічне. Як його уживати, надруковано на пакіт. Велика пачка 50 ц.

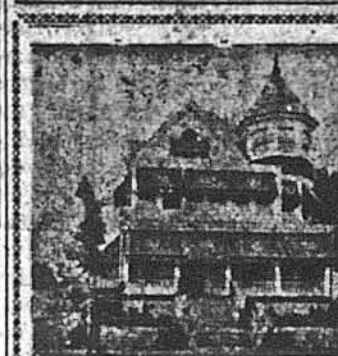
МІШАНИ КОРИННЯ. Добре також на запахи до горілки. Пачка 50 ц.

ШАЛІНОВА ХУСТИНА. З чистої 100% вовни, розмір 30x30 цалів, \$4.00. Листя рожи до роблення квіток грот \$3.00.

ВЗОРИ

КАНВА, НІТКИ до вишивання Д. М. С. І СТЕПОВАНИ РІЧНІ.

Шість по каталогу. С. О. Д. не висилаємо. Замовляйте посылатиме.
UKRAINIAN BAZAAR
170 E. 4th St.,
New York 3, N. Y.

Comfortably air conditioned
Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, N. J.
and IRVINGTON, N. J.
Easst. 5-5555

OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заважує погребам — \$150
ціна тах тільки як —
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th St., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7861.

ПЕТРО ПРЕНА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Зачиняється похоронами в БРОНКС, БРООКЛІН, НЬО-ЙОРК І ОГОЛІНІЯХ

129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2555

Branch Office and Chapel
707 PROSPECT AVENUE
(Cor. E. 155 St.)
Brooklyn, N. Y.
Tel.: MIddle 5-4875

Тігар зрівнявся з Редзіком саме тоді, коли він добіг до берега.

Коли молодий лев зближався до нього, дезертир-башкир дбайливо прицілювався до нього. Та як Тігар побачив стріль-

бу в руках Редзіка, він кинувся вбік. Швидко опісля Іван Редзік згинув в кінгях розлюченого льва...

...а володар джунглі узняв на плече свій дорогий тигар і пустився на побережжя, щоб добігти туди перед вогнем.

ТАРЗАН, ч. 2058. Звіряча справедливість.